

**MÜDÜR YETKİLİ SINIF ÖĞRETMENLERİN ÖZ YETERLİKLERİ İLE MESLEKİ
TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**
INVESTIGATION OF THE SELF-EFFICACY AND PROFESSIONAL BURNOUT
LEVELS OF PRINCIPAL AUTHORIZED CLASSROOM TEACHERS

İbrahim GÜMÜŞ

MEB, ibrahimgumus_55@hotmail.com; ORCID ID:0009-0001-6687-4902

Burhan TOSUN

MEB, burhan_tosun@yahoo.com; ORCID ID:0009-0008-4631-0561

Orhan SOLĞUN

MEB, orhansolgun@hotmail.com; ORCID ID: 0009-0007-9650-8245

Ahmet ÖZCAN

MEB, ahmetozcan8184@gmail.com; ORCID ID: 0009-0007-2584-7282

Kasım ÜNEY

MEB, ksmuney@outlook.com; ORCID ID: 0009-0006-5344-6024

Umut Cem YILMAZ

MEB, besyo.umut.cem.yilmaz@gmail.com; ORCID ID: 0000-0003-2613-0105

ÖZET

113

Bu araştırmanın amacı okul yönetimi çerçevesinde müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlikleri algıları ve tükenmişlik düzeylerini belirlemektir. Bu amacın yanında araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile tükenmişlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini incelemekte amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini olarak beş farklı ilde görev yapan 66 müdür yetkili sınıf öğretmeni tarafından oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri, 5'li Likert ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Müdür yetkili sınıf öğretmenlerin 4 temel yönetici öz yeterliliğine sahip olma yeterlikleri ve bu alanlar ile ilgili yaşadıkları sorunlara çözüm önerileri sunmak ve öz yeterlilik düzeylerini arttırmak, yaşadıkları mesleki tükenmişlik düzeylerini karşılaştırmak ve mesleki tükenmişlik düzeylerini minimize etmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada ulaşılan verilere alanında uzman görüşü alınarak ve makaleler incelenerek hazırlanan 5 puanlık Likert ölçeği beş cevap seçeneğiyle, katılımcıların seçimlerden fikir beyan etmeleri için açık uçlu cevap seçeneği ekleyerek bir konu hakkında bilgi toplamak için Likert ölçeği kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem, birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada müdür yetkili sınıf öğretmenlerin öz yeterlilik algılarını orta düzeyde oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müdür yetkili öğretmen, birleştirilmiş sınıf, mesleki tükenmişlik, öz yeterlilik.

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the self-efficacy perceptions and burnout levels of principal authorized teachers within the framework of school management. In addition to this purpose, the study aimed to examine whether the self-efficacy perceptions and burnout levels of principal authorized teachers differ significantly according to various variables. The sample of the research was formed by 66 principal authorized classroom teachers working in five different provinces. The data of the study was collected using a 5-point Likert scale. It was prepared to present principal-authorized classroom teachers' competencies in having the 4 basic managerial self-efficacy and to offer solutions to the problems they experience in these areas, to increase their self-efficacy levels, to compare the professional burnout levels they experience and to minimize their professional burnout levels. The 5-point Likert scale prepared by taking expert opinion in the field and

examining the articles on the data obtained in the research was prepared by using the Likert scale to collect information about a subject, with five answer options, and by adding an open-ended answer option for participants to express their opinions on the choices. In the study, it was determined that the self-efficacy and burnout levels of principal authorized teachers did not differ significantly according to the variables of gender, professional seniority, and tenure in multigrade schools. In addition, it was determined in the research that the self-efficacy perceptions of principal-authorized classroom teachers were at a medium level.

Keywords: Principal authorized teacher, Multigrade classroom, Professional burnout, Self-efficacy

1.GİRİŞ

Birleştirilmiş sınıflar ilkokullar, ilkokulu düzeyinde birden çok sınıfın, bir öğretmenin idaresinde, grup oluşturacak şekilde birlikte eğitim öğretim görmesidir. Bu şekilde yapılan öğretim şekline, “Birleştirilmiş sınıflarda öğretim modeli” denilir (Binbaşıoğlu, 1999). Birleştirilmiş sınıflı okul uygulaması daha çok kırsal alanlarda, küçük ve seyrek nüfuslu yerleşim yerlerinde görülür. Birleştirilmiş sınıflı okullar, birden fazla sınıfın bir öğretmen yönetiminde, birlikte çalışması modeline dayalı olarak oluşturulmuş bir sınıf olarak tanımlanabilir (Köklü, 2000). Birleştirilmiş sınıflı okullar, seyrek nüfuslu, ulaşım imkânları kısıtlı; köy, mahalle ve mezraların eğitim-öğretim ihtiyacını karşılamak için kullanılmaktadır. Birleştirilmiş sınıflarda eğitim farklı seviyelerdeki sınıfların tek bir derslikte birleştirilerek tek öğretmen tarafından eğitim öğretim sunulan eğitim yaklaşımıdır. Seyrek nüfuslu ve eğitim kaynaklarının yetersiz olduğu yerler için düzenlenmiş alternatif bir eğitim modelidir (<http://www.unescoiicba.org>).

Kanada Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan bir çalışmada birleştirilmiş sınıfın tanımı şu şekilde yapılmıştır: “Birleştirilmiş sınıf iki ya da daha fazla farklı iki grubun tek bir grupta birleştirilerek tek bir öğretmenle eğitim ve öğretim verilmesidir.” (<http://www.edu.gov.on.ca>). Bir sınıfa düşen öğrenci sayısının azlığı, bu sınıflara ayrı birer öğretmen verilemeyeşi nedeniyle, birden çok sınıfın birleştirilmesiyle oluşan ve birkaç öğretmenin yönetiminde bulunan sınıf şeklinde tanımlanmaktadır.

Birleştirilmiş sınıf eğitim modelinde, farklı sınıf seviyesindeki öğrenciler akran öğrenimini destekleyecek biçimde sürekli etkileşim içerisindeyler. Hazırbulunmuşluk ve gelişim düzeyleri farklı öğrenciler aynı ortamda, kendi düzeylerine uygun eğitim öğretim görmektedirler. Günümüzde öğretmen adayları öğrencilerden, üniversitedeki eğitim süreci içerisinde eğitimini almadıkları pek çok konuda uygulama aşamasında karşı karşıya kaldıkları aşikârdır. Bu durumlar sınıf öğretmenliği ya da özel durumlarda okul öncesi öğretmenliği mezunu olarak göreve başlayan öğretmenlerin kırsal alanlarda özellikle dezavantajlı bölgelerde müdür yetkili öğretmen olarak görev yapmaları, sınıftaki problemlerle çocuklar ile baş etmeleri, bireysel gereksinimli öğrencilerle uygulama çalışmaları, yönetsel görevlere bazen mecburi veya bazen isteğe bağlı olarak katılmaları, yöneticilerle, anne, babalar ile ve diğer yardımcı hizmet personelleri ile etkili iletişim kurmaları, acil çözümler üretmek gibi çok farklı sorumlulukları almaları beklenmektedir. Bu görevleri ifa ederken, öğretmenlerin taşra teşkilatındaki yöneticilerden ve mevcut eğitim sisteminden yeterli bilgi aktarımı ve uygulama imkânlarını aldıkları da söylenemez. Bu durumda kaygı ve stres düzeyleri olağandan yüksek veya bazı durumlarda çok düşük olmaktadır. Stresin önüne geçilmediğinde de, iş yükü çok ağırlaştığında veya gerekli destek sistemleri olmadığında da, öğretmenler çoğunlukla bu durumun sonucunda tükenmişlik yaşayabilmektedirler.

Öz yeterlilik algıları yüksek, konusunda bilgili ve uygulama alanlarına sahip bireylerin ise tükenmişlik düzeylerinin daha düşük olduğu genel olarak kabul edilen bir görüş olup, bu imkânlarla sahip öğretmen veya okul yöneticilerinin daha özgüveni yüksek ve başarılı oldukları görülmektedir. Öz yeterlilik algıları yüksek bireylerin ve tükenmişlik düzeylerinin

düşük olduğu, aksi durumda ise öz yeterliliğin düşük olduğu durumlarda mesleki yılgınlığın ve tükenmişliğin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Eğitim yönetimi, yeni bir meslek dalı değildir, gelişim göstermekte ve yaygın olarak işlenen bir meslektir. Nitelikleri belirli kuruluşların yönetim özelliklerinden oluşmaktadır. Bu nitelikler belirlenirken eğitim sorumluluğunu üstlenen paydaşlar, okul idaresinin sosyal olarak bağlı olduğu toplulukların gücü ve eğitim yönetimi kavramının farklı bakış açıları olması özelliğinden oluşmaktadır. Bu nitelikler fazlası ile eğitimin kendisine özgü özelliklerindedir. Eğitim sistemi bünyesinde, okul nasıl alt sistem halinde ise, eğitim yönetimi ile okul yönetimi eşdeğer mahiyettedir. Okul yönetimi kavramı, eğitim yönetiminin sınırlı alanda pratiğe dönüştürülmesidir. Eğitim yönetimi, yönetim anlayışının eğitime uygulanmasından oluşuyorsa, okul yönetimi de eğitim yönetiminin okula uygulanması olarak ifade edilebilir. Okul yönetimi, eğitim kurumu yapısının amaçları doğrultusunda çalışmaları tamamlamaktır. Okul yönetiminde olumlu bir iklim oluşturmak ve amaçlara ulaşmak için okul yöneticilerinin yönetim süreçlerini ve kavramları üst düzeyde bilmesi e uygulamaya dönüştürme yeteneğine bağlı olduğu bilinmelidir. Bu teorik bilgileri uygulamaya dönüştürebilmek için ise akademik anlamda eğitim süreçlerinden geçmesi gereklidir (Bursalıoğlu, 2022).

Dünyada ve ülkemizde uzun yıllardır uygulama alanı olan birleştirilmiş sınıflı okullarda eğitim ve öğretim uygulaması gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde kırsal alanların yaygın olduğu coğrafyalarda uygulanmaktadır. Devletin yasal görevi olan eğitim hizmetlerini sunma hizmeti özellikle kırsal ve dağınık yaşam alanlarında uygulamanın bir metodu da birleştirilmiş sınıflı eğitim uygulamasıdır. Böylece okul öncesi ve ilköğretim seviye grubunda 4-10 yaş aralığındaki çocukların ailelerinden ayrı kalmadan yaşadıkları bölgelerde eğitim görmeleri için fırsat verilmektedir (Bilir, 2008). Birleştirilmiş sınıflı okul uygulaması yapılan kurumlarda idarecilik görevi kurumda görevli öğretmen tarafından yerine getirilmektedir. Eğer öğretmen sayısı birden fazla ise öncelik kıdem ve tecrübesi fazla öğretmenden başlamak üzere, sınıf öğretmenleri arasından eğer kadrolu görev yapan sınıf öğretmeni bulunmaması durumunda okul öncesi öğretmeni tarafından yürütülmektedir. Ücret karşılığı görevlendirilen öğretmen dışında görevli yok ise ücretli görevlendirilen kişi yöneticilik görevlerini yerine getirmek durumundadır.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik algılarını tespitine yer verilmiş ve öz yeterlilikleri ile mesleki tükenmişliklerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu durumun incelenmesinde alanyazında yapılan araştırmalarda elde edilen birleştirilmiş sınıflı okullarda çalışan sınıf öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunlar (Göçer, 2014; Palavan ve Göçer, 2017) dikkate alınmıştır. Öz yeterlilik algılarını arttırmak için neler yapılabileceği, tükenmişlik düzeylerinin nedenleri ve tükenmişlik algılarının olumlu bir duruma dönüştürülmesi için neler yapılması gerektiği ele alınmıştır. Müdür yetkili öğretmenlerin okul yönetimi alanında 4 temel öz yeterlilik alanındaki algıları araştırılmıştır. Okul öncesi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği alanlarında üniversite eğitimi alan öğretmen adayları müdür yetkili öğretmenlik ile ilgili üniversite düzeyinde veya sonrasında atandıklarında bölgelerdeki taşra teşkilatındaki yöneticiler tarafından bilgi ve doküman anlamında destek bulmakta ve süreçte aşırı iş yükü ve yetersizlik algılarının çoğalması nedeniyle tükenmişlik düzeyleri yükselmektedir. Bu sorunda birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik algılarını olumsuz yönde etkilemekte ve bu eğitim kurumlarındaki başarıyı ve öğretmen kalıcılığı minimuma indirgenmektedir. müdür yetkili öğretmenliğin öğretmenlik branşları içerisinde ağırlıklı olarak sınıf öğretmenliği branşı ile ilgili olması da özellikle bu alanda eğitim gören öğretmen adaylarının teorik ve uygulamalı eğitim alanlarına yönlendirilmesi gerektiği ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Öz-yeterlik becerileri, kişilerin motivasyon ve davranışlarını tespit ve yaşamlarına yön vermede tesir etmektedir. Bandura (1977) öz yeterliği; “*Bireyin geleceğe dönük planlamaları şekillendirmek için gereksinim duyduğu alanları planlayarak ve hayata geçirme konusunda meziyetlerine olan inanma*” biçimi olarak belirtmektedir. Lunenburg (2011; akt., Redmond, 2015) ise öz yeterlilik kavramını; öz saygının uygulamaya özgü bir biçimde tezahürü olarak düşünmüştür. Öz-yeterlik teorisinin temel esası; kişilerin alanında yeterli olduğunu hissettikleri çalışmaları yapma olasılıklarının yüksek; tam tersi olarak yetersiz olduklarında ise eylemleri gerçekleştirme durumlarının ise düşük olduğu kanaatindedirler. İnsanlar çıkış noktasındaki fikirlerini teyit edecek şekilde davrandığı için, öz yeterlik bir tür kendini gerçekleştiren kehanet vazifesini gerçekleştirmektedir.

Öz-yeterlik anlayışı Bandura (1997)’ya göre birey davranışının hangi yönde olacağını, sarf edilen gayreti, karşılaşılan set veya başarısızlıkların altından kalkmaya dair azmini ve problemler karşısında sergilenen duruşun seviyesine tesir etmektedir. Bir toplulukta çalışan bireylerin öz-yeterlik algı düzeyleri, örgütsel sonuçlar açısından etkin olması araştırmalar neticesinde incelenmiştir. Bu algı ile ilgili yapılan araştırmalar sonucunda insanlar eyleme geçmeden önce Öz yeterlilik algılarına olumlu yâda olumsuz anlamda derecelendirme yaparak daha sonra fiili olarak harekete geçmekte oldukları görülmüştür. Bu süreçte algı düzeyleri önem arz etmektedir (Yücel, Yalçın ve Ay, 2009).

Tükenmişlik kavramı; şahsi olarak duygusal taleplerin aşırı düzeyde bulunduğu ortamlarda uzun süreli çalışmaktan kaynaklanan fiziki yıpranmışlık, çaresiz hissetme, ümitsizliğe kapılma, olumsuz bir benlik kavramının gelişmesi, iş algısına, iş yeri ortamına ve hayata karşı olumsuz bakış açılarının gelişmesi gibi emarelerin oluştuğu (Pehlivan, 2002), başarıya ulaşamama, yıpranmışlık, motivasyon kaybı neticesinde ortaya çıkan bir tükenme halidir (Freudenberger, 1974).

“Tükenmişlik kavramı, kişide oluşan bitkinlik, uzun süreli yorgunluk, umutsuzluğa kapılma ile birlikte kişinin işine, yaşamına çevresindeki bireylere dönük geliştirmiş olduğu olumsuz tutum ve davranımları kapsayan çok boyutlu etki yaratan bir sendromdur. Başarısızlık, duygusal çaresizlik ve tepkisizlik üç boyutlu bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Başarısızlık kavramı tükenmişlik kavramının artması ile doğru orantılı olarak bireyde olumsuz etki yaratmaktadır. Duygusal çaresizlik aşırı iş temposu sonucu yorgunluk, bitkinlik ve duygusal olarak enerji kaybını ifade etmektedir. Tepkisizlik, bireyin diğer bireyleri önemsiz görmesi, olumlu olmayan davranımlarda bulunması, aşağılayıcı ifadeler kullanması, bireysel başarı düzeyinin azalması ve yetenek be ilgilerini dikkate almayı bırakarak yaptığı işe ve yenilenmeye karşı bireysel olumsuz tutum geliştirmesidir” (Maslach ve Jackson, 1986).

Tükenmişlik kavramı, baskı oluşturan durumlara tepki olarak ortaya çıkması nedeniyle öz yeterlik ile baskı arasındaki bağlantı tükenmişlik ile öz yeterlik arasında da sağlanabilir. Öz yeterlik kuramı, belirli iş niteliklerinin neden daha fazla tükenmişliğe sebep olduğunu açıklamaktadır (Cherniss, 1993; akt. Betoret ve Artiga, 2010). Genellikle yitirilmiş öz yeterlik kavramı yüksek tükenmişlik ile ilintili olduğundan (Perrewe vd., 2002), tükenmişlik kavramı öz yeterlik kaosu şeklinde ortaya çıkabilir (Cherniss, 2003; akt. Betoret ve Artiga, 2010). Tükenmişlik, şahısların fiziksel, ruhsal, tavır ve edinimlerinde, kişisel ve toplumsal açıdan ehemmiyetli farklılıklar sağlamaktadır. Bilişsel yeterliliklerde kayıp, kendine güvenme duygusunun azalmasında, depresif davranışlara, çaresizlik hissetme, kaygı seviyesinde yükselme yaşanması, sağlık sorunları, bitkinlik, uykusuz kalma, sindirim sistemi organlarındaki olumsuz durumların gözlenmesi tükenmişliğin fiziksel ve duygusal neticelerindedir. Muhataplarına, yapılan işe, örgüte ve şahsına yönelik olumlu olmayan tutum geliştirme, tükenmişliğin tutumlara ait ortaya çıkardığı sonuçları açıklarken iş

değiştirme, devam sorunları, faaliyet sonucu ortaya çıkartılan ürünlerdeki nitel ve nicel açıdan düşüş ise tükenmişliğin edimsel neticelerini betimlemektedir (Cordes ve Dougherty, 1993).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı okul yönetimi çerçevesinde müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlikleri algıları ve tükenmişlik düzeylerini belirlemektir. Bu amacın yanında araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile tükenmişlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini incelemekte amaçlanmıştır. İfade edilen amaçlar dikkate alınarak aşağıdaki sorulara araştırma sürecinde yanıt aranmıştır:

- Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, beş farklı ilde görev yapan 66 birleştirilmiş sınıflı ilkokulda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin okul yönetiminde rolünde alanlarında karşılaştıkları problemleri incelemeyi amaç edinen betimsel tarama modelinde desenlenmiş nicel bir çalışma olup, tarama modeli, geçmişte ya da hali hazırda var olan bir durumu var olduğu biçimiyle betimlemeyi amaç edinen araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olay, birey ya da nesne, kendi şartları içinde ve olduğu gibi açıklamaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etki altına alma çabası gösterilmez (Karasar, 2023).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini; 2021-2022 eğitim-öğretim yılı itibariyle beş farklı ilde görev yapan 66 birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda görev yapan müdür yetkili sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım sağlayan müdür yetkili sınıf öğretmenlerinin cinsiyet dağılımı, meslekteki süresi, müdür yetkili öğretmen süresi, yaşı, birleştirilmiş sınıflı okullarda çalışma süresi v.b. demografik özelliklerine dair bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Araştırmada yer alan müdür yetkili öğretmenlerin büyük çoğunluğunun erkek olduğu (%65,2) ve 30-39 yaş aralığında (%69,7) olduğu görülmüştür. Katılımcıların öğrenim durumlarına bakıldığında lisans mezunu olanların çoğunlukta olduğu (%80,3) olduğu

görülmüştür. Mesleki kıdem süreleri göz önüne alındığında 11-15 yıl arası (% 34,8) görev yapmış olan öğretmenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. Birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi en çok 0-5 yıl (% 48,4) olduğu görülmüştür. Birleştirilmiş sınıflı okullardaki MYÖ olarak görev süresi en çok 0-5 yıl (%65,2) olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerine dair bilgiler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	23	34,8
	Erkek	43	65,2
Yaş	20-29 Yaş	3	4,5
	30-39 Yaş	46	69,7
	40 ve üzeri	17	25,8
Öğrenim Durumu	Lisans	53	80,3
	Yüksek Lisans	13	19,7
Mesleki Kıdem (Yıl)	0-5	0	0
	6-10	15	22,7
	11-15	23	34,8
	16-20	22	33,3
	20 yıl ve üzeri	6	9,1
Birleştirilmiş Sınıflı Okullardaki Görev Süresi (Yıl)	0-5	31	48,4
	6-10	24	37,5
	11-15	7	10,9
	16-20	2	3,1
	20 yıl ve üzeri	0	0
MYÖ Olarak Çalıştığınız Süre (Yıl)	0-5	43	65,2
	6-10	19	28,8
	11-15	4	6,1
	16-20	0	0
	20 yıl ve üzeri	0	0

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan anket formunun oluşturulması amacıyla ilgili anahtar kelimeler (Müdür yetkili öğretmen, Birleştirilmiş sınıf, Mesleki tükenmişlik, Öz yeterlilik) belirlenmiştir. Anahtar kelimeler internet bağlantılı değişik veri tabanlarına yazılarak literatür (tez, makale, bildiri, kitap, bilimsel araştırma vb.) incelemesi yapılmıştır. Literatür incelemesi sonucunda, birleştirilmiş ilkokullar da görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin okul yönetimindeki öz yeterlilik algıları için dört temel çerçevede belirlenmiştir. Akyıldız (2021), bir okul müdürünün görevlerini; eğitim-öğretimle ilgili işler, personelle ilgili işler, öğrenciyle ilgili işler ve işletmecilikle ilgili işler olarak dört ana başlık altında ortaya koymuştur. Veri toplama aracı olarak ortaya konulan anket, iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda ankete katılan müdür yetkili öğretmenlerle ilgili cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, mesleki kıdem, birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi, müdür yetkili öğretmen olarak çalıştığınız süreyi sorgulayan beş tane soru yer almaktadır. İkinci bölümde müdür yetkili öğretmenlerin yönetimle ilgili yapmakla görevli oldukları işler; personel hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri, öğrenci hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri, eğitim ve öğretim hizmetlerinde yürütülen yönetim işleri, olarak 4 ayrı boyut altında ifade edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri 5’li Likert derecelendirme ölçeğiyle (tamamen katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen, katılıyorum, tamamen katılıyorum) toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi için, SPSS 25 programı kullanılmıştır. Verilerin analiz sürecinde verilerin normal dağılım şartını yerine getirmesinden dolayı bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz sürecinde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmada okul yönetimi çerçevesinde müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlikleri algıları ve tükenmişlik düzeyleri belirlenerek çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu kapsam elde edilen bulgular aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 2. Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
MYÖ olarak kendinizi personel işlemleri konusunda yeterli buluyorum.	Kadın	22	3,41	0,80	1,22	,27
	Erkek	43	3,67	0,97		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda yeterli buluyorum.	Kadın	22	3,82	0,85	,01	,90
	Erkek	43	3,79	0,91		
MYÖ olarak kendimi okul yönetim işleri konusunda yeterli buluyorum.	Kadın	22	3,45	0,80	,84	,36
	Erkek	43	3,67	0,97		
MYÖ olarak kendimi eğitim öğretim işleri konusunda yeterli buluyorum.	Kadın	22	3,95	0,79	,01	,91
	Erkek	43	3,98	0,74		
MYÖ olarak kendimi personel işlemleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	Kadın	22	2,64	0,95	2,78	,10
	Erkek	43	3,09	1,09		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	Kadın	22	2,50	0,86	1,93	,17
	Erkek	43	2,88	1,14		
MYÖ olarak kendinizi okul yönetimi konusunda tükenmiş hissediyorum.	Kadın	22	2,73	0,98	1,37	,24
	Erkek	43	3,05	1,07		
MYÖ olarak kendimi eğitim-öğretim işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	Kadın	22	2,50	0,74	,98	,32
	Erkek	43	2,74	0,99		

Tablo 2’de müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda aradaki farkın anlamsız olduğu bulunmuştur.

Tablo 3. Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin yaş değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
MYÖ olarak kendinizi personel işlemleri konusunda yeterli buluyorum.	20-29 yaş	3	3,00	1,00	1,27	,29
	30-39 yaş	45	3,53	0,84		
	40 ve üzeri	17	3,82	1,07		
	Toplam	65	3,58	0,92		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda yeterli buluyorum.	20-29 yaş	3	3,00	1,00	1,45	,24
	30-39 yaş	45	3,80	0,79		
	40 ve üzeri	17	3,94	1,09		
	Toplam	65	3,80	0,89		
MYÖ olarak kendimi okul yönetim işleri konusunda yeterli buluyorum.	20-29 yaş	3	2,67	0,58	3,68	,03
	30-39 yaş	45	3,51	0,82		
	40 ve üzeri	17	4,00	1,06		
	Toplam	65	3,60	0,92		
MYÖ olarak kendimi eğitim öğretim işleri konusunda yeterli buluyorum.	20-29 yaş	3	3,00	1,00	5,74	,01
	30-39 yaş	45	3,89	0,68		
	40 ve üzeri	17	4,35	0,70		
	Toplam	65	3,97	0,75		
MYÖ olarak kendimi personel işlemleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	20-29 yaş	3	3,33	1,53	,99	,38
	30-39 yaş	45	3,02	0,99		
	40 ve üzeri	17	2,65	1,17		
	Toplam	65	2,94	1,06		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	20-29 yaş	3	3,00	0,00	,32	,72
	30-39 yaş	45	2,80	1,01		
	40 ve üzeri	17	2,59	1,28		
	Toplam	65	2,75	1,06		
MYÖ olarak kendinizi okul yönetimi konusunda tükenmiş hissediyorum.	20-29 yaş	3	3,67	0,58	5,41	,01
	30-39 yaş	45	3,13	1,01		
	40 ve üzeri	17	2,29	0,92		
	Toplam	65	2,94	1,04		
MYÖ olarak kendimi eğitim-öğretim işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	20-29 yaş	3	3,00	1,00	4,53	,01
	30-39 yaş	45	2,84	0,86		
	40 ve üzeri	17	2,12	0,86		
	Toplam	65	2,66	0,91		

Tablo 3'e bakıldığında müdür yetkili öğretmenlerin personel ve öğrenci işleri yönetimindeki öz yeterlilik algıları ve tükenmişlik düzeylerinde anlamlı bir farklılık yok iken, okul yönetim işleri ve eğitim-öğretim işleri kapsamında anlamlı farklılık gözlenmiştir.

Tablo 4. Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre t-testi sonuçları

Boyut	Durum	n	Ort.	ss	t	p
MYÖ olarak kendinizi personel işlemleri konusunda yeterli buluyorum.	Lisans	52	3,44	0,92	6,84	,01
	Yüksek Lisans	13	4,15	0,69		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda yeterli buluyorum.	Lisans	52	3,73	0,93	1,60	,21
	Yüksek Lisans	13	4,08	0,64		
MYÖ olarak kendimi okul yönetim işleri konusunda yeterli buluyorum.	Lisans	52	3,46	0,92	6,46	,01
	Yüksek Lisans	13	4,15	0,69		
MYÖ olarak kendimi eğitim öğretim işleri konusunda yeterli buluyorum.	Lisans	52	3,88	0,78	3,44	,07
	Yüksek Lisans	13	4,31	0,48		
MYÖ olarak kendimi personel işlemleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	Lisans	52	2,98	1,09	,41	,52
	Yüksek Lisans	13	2,77	0,93		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	Lisans	52	2,73	1,07	,12	,73
	Yüksek Lisans	13	2,85	1,07		
MYÖ olarak kendinizi okul yönetimi konusunda tükenmiş hissediyorum.	Lisans	52	3,00	1,03	,90	,35
	Yüksek Lisans	13	2,69	1,11		
MYÖ olarak kendimi eğitim-öğretim işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	Lisans	52	2,71	0,92	,74	,39
	Yüksek Lisans	13	2,46	0,88		

Tablo 4 incelendiğinde müdür yetkili öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre öz yeterlilik düzeyleri arasında öğrenci işleri, eğitim-öğretim işleri konusunda anlamlı bir farklılığın olmadığı, personel işleri ve okul yönetim işleri konusunda ise anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Tablo 4 incelendiğinde müdür yetkili öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre tükenmişlik düzeyleri arasında ise anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 5. Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
MYÖ olarak kendinizi personel işlemleri konusunda yeterli buluyorum.	6-10 yıl	15	3,27	0,70	2,06	,12
	11-15 yıl	22	3,45	0,86		
	16-20 yıl	22	3,95	0,90		
	20 yıl ve üzeri	6	3,50	1,38		
	Toplam	65	3,58	0,92		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda yeterli buluyorum	6-10 yıl	15	3,60	0,63	1,65	,19
	11-15 yıl	22	3,64	0,90		
	16-20 yıl	22	4,14	0,77		
	20 yıl ve üzeri	6	3,67	1,51		
	Toplam	65	3,67	1,51		

	Toplam	65	3,80	0,89		
MYÖ olarak kendimi okul yönetim işleri konusunda yeterli buluyorum.	6-10 yıl	15	3,27	0,70		
	11-15 yıl	22	3,45	0,86		
	16-20 yıl	22	3,91	0,87	1,89	,14
	20 yıl ve üzeri	6	3,83	1,47		
	Toplam	65	3,60	0,92		
MYÖ olarak kendimi eğitim öğretim işleri konusunda yeterli buluyorum.	6-10 yıl	15	3,80	0,77		
	11-15 yıl	22	3,86	0,71		
	16-20 yıl	22	4,00	0,76		
	20 yıl ve üzeri	6	4,67	0,52	2,27	,09
	Toplam	65	3,97	0,75		
MYÖ olarak kendimi personel işlemleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	6-10 yıl	15	3,33	1,05		
	11-15 yıl	22	2,91	0,92		
	16-20 yıl	22	2,59	1,05	1,84	,15
	20 yıl ve üzeri	6	3,33	1,37		
	Toplam	65	2,94	1,06		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	6-10 yıl	15	2,87	0,83		
	11-15 yıl	22	2,73	0,88		
	16-20 yıl	22	2,64	1,22	,25	,86
	20 yıl ve üzeri	6	3,00	1,67		
	Toplam	65	2,75	1,06		
MYÖ olarak kendinizi okul yönetimi konusunda tükenmiş hissediyorum.	6-10 yıl	15	3,27	1,03		
	11-15 yıl	22	3,09	0,87		
	16-20 yıl	22	2,68	1,17	1,48	,23
	20 yıl ve üzeri	6	2,50	1,05		
	Toplam	65	2,94	1,04		
MYÖ olarak kendimi eğitim-öğretim işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	6-10 yıl	15	2,87	0,92		
	11-15 yıl	21	2,81	0,60		
	16-20 yıl	22	2,59	1,10	2,26	,09
	20 yıl ve üzeri	6	1,83	0,75		
	Toplam	64	2,66	0,91		

Tablo 5'te müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda aradaki farkın anlamsız olduğu bulunmuştur.

Tablo 6. Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	Görev Süresi	n	Ort.	ss	f	p
MYÖ olarak kendinizi personel işlemleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	30	3,36	1,033		
	6-10 yıl	24	3,83	0,868		
	11-15 yıl	7	3,57	0,534	1,14	,34
	16-20 yıl	2	3,50	0,707		
	Toplam	63	3,57	0,928		

MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	30	3,70	1,022	,55	,65
	6-10 yıl	24	3,83	0,816		
	11-15 yıl	7	3,71	0,487		
	16-20 yıl	2	4,50	0,707		
	Toplam	63	3,77	0,887		
MYÖ olarak kendimi okul yönetim işleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	30	3,40	1,069	,93	,43
	6-10 yıl	24	3,79	0,832		
	11-15 yıl	7	3,57	0,534		
	16-20 yıl	2	4,00	0,000		
	Toplam	63	3,58	0,926		
MYÖ olarak kendimi eğitim öğretim işleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	30	4,10	0,884	1,41	,25
	6-10 yıl	24	3,87	0,612		
	11-15 yıl	7	3,57	0,534		
	16-20 yıl	2	4,50	0,707		
	Toplam	63	3,96	0,761		
MYÖ olarak kendimi personel işlemleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	30	2,93	1,142	,12	,95
	6-10 yıl	24	2,95	1,082		
	11-15 yıl	7	3,00	0,816		
	16-20 yıl	2	2,50	0,707		
	Toplam	63	2,93	1,060		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	30	2,70	1,118	,48	,70
	6-10 yıl	24	2,79	0,931		
	11-15 yıl	7	3,00	1,414		
	16-20 yıl	2	2,00	0,000		
	Toplam	63	2,74	1,062		
MYÖ olarak kendinizi okul yönetimi konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	30	2,90	1,061	,86	,47
	6-10 yıl	24	3,04	0,954		
	11-15 yıl	7	3,28	1,380		
	16-20 yıl	2	2,00	0,000		
	Toplam	63	2,96	1,046		
MYÖ olarak kendimi eğitim-öğretim işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	30	2,46	0,937	2,12	,11
	6-10 yıl	24	2,79	0,832		
	11-15 yıl	6	3,33	1,032		
	16-20 yıl	2	2,00	0,000		
	Toplam	62	2,66	0,922		

Tablo 6’da müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda aradaki farkın anlamsız olduğu bulunmuştur.

Tablo 7. Müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları

Boyut	MYÖ Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
MYÖ olarak kendinizi personel işlemleri	0-5 yıl	42	3,40	0,96	2,94	,06
	6-10 yıl	19	4,00	0,75		

konusunda yeterli buluyorum.	11-15 yıl	4	3,50	0,58		
	16-20 yıl	65	3,58	0,92		
	Toplam	42	3,71	1,02		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	19	4,00	0,58		
	6-10 yıl	4	3,75	0,50		
	11-15 yıl	65	3,80	0,89	,68	,51
	16-20 yıl	42	3,38	0,94		
	Toplam	19	4,05	0,78		
MYÖ olarak kendimi okul yönetim işleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	4	3,75	0,50		
	6-10 yıl	65	3,60	0,92		
	11-15 yıl	42	3,98	0,87	3,91	,03
	16-20 yıl	19	4,00	0,47		
	Toplam	4	3,75	0,50		
MYÖ olarak kendimi eğitim öğretim işleri konusunda yeterli buluyorum.	0-5 yıl	65	3,97	0,75		
	6-10 yıl	27	4,04	3,57		
	11-15 yıl	13	4,46	3,89	,18	,83
	16-20 yıl	4	2,00	0,00		
	Toplam	44	3,98	3,51		
MYÖ olarak kendimi personel işlemleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	19	2,63	1,01		
	6-10 yıl	4	3,75	1,26		
	11-15 yıl	65	2,75	1,06	,19	,83
	16-20 yıl	42	2,81	0,99		
	Toplam	19	3,16	1,07		
MYÖ olarak kendinizi öğrenci işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	4	3,25	1,50		
	6-10 yıl	65	2,94	1,04		
	11-15 yıl	41	2,49	0,87	1,98	,15
	16-20 yıl	19	2,84	0,83		
	Toplam	4	3,50	1,29		
MYÖ olarak kendinizi okul yönetimi konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	64	2,66	0,91		
	6-10 yıl	28	3,18	2,76		
	11-15 yıl	15	3,93	3,03	,92	,41
	16-20 yıl	4	2,75	2,06		
	Toplam	47	3,38	2,78		
MYÖ olarak kendimi eğitim-öğretim işleri konusunda tükenmiş hissediyorum.	0-5 yıl	30	2,47	0,94		
	6-10 yıl	24	2,79	0,83		
	11-15 yıl	6	3,33	1,03	2,98	,06
	16-20 yıl	2	2,00	0,00		
	Toplam	62	2,66	0,92		

Tablo 7’de müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine göre tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre okul yönetimi işleri konusunda öz yeterlilik algı düzeylerine bakıldığında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Tablo 7’deki veriler incelendiğinde diğer öz yeterlilik algıları konusunda ve tükenmişlik düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yani cinsiyet değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri üzerinde cinsiyetin anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin personel ve öğrenci işleri yönetimi kapsamında öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmişken okul yönetim işleri ve eğitim-öğretim işleri kapsamında öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Yani yaş değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin personel ve öğrenci işleri yönetimi kapsamında benzer olduğu; fakat okul yönetim işleri ve eğitim-öğretim işleri kapsamında benzer olmadığı söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri üzerinde yaşın personel ve öğrenci işleri yönetimi kapsamında anlamlı bir etkisi olmadığı; fakat okul yönetim işleri ve eğitim-öğretim işleri kapsamında anlamlı bir etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yani öğrenim durumu değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri üzerinde öğrenim durumunun anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öğrenci işleri, eğitim-öğretim işleri kapsamında öz yeterlilik düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmişken personel işleri ve okul yönetim işleri kapsamında öz yeterlilik düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Yani öğrenim durumu değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin öğrenci işleri, eğitim-öğretim işleri kapsamında benzer olduğu; fakat personel işleri ve okul yönetim işleri kapsamında benzer olmadığı söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyleri üzerinde öğrenim durumunun öğrenci işleri, eğitim-öğretim işleri kapsamında anlamlı bir etkisi olmadığı; fakat personel işleri ve okul yönetim işleri kapsamında anlamlı bir etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yani mesleki kıdem değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri üzerinde mesleki kıdemin anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yani birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresi değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik ve tükenmişlik düzeyleri üzerinde birleştirilmiş sınıflı okullardaki görev süresinin anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine göre anlamlı bir şekilde

farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yani birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri üzerinde birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresinin anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Araştırmada müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine göre okul yönetimi işleri konusunda anlamlı bir şekilde farklılaştığı diğer konularda ise anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Yani birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresi değişkenine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin okul yönetimi işleri konusunda benzer olmadığı söylenebilir. Ayrıca elde edilen sonuca göre müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyleri üzerinde birleştirilmiş sınıflı okullardaki müdür yetkili öğretmenlik görev süresinin yalnızca okul yönetimi işleri konusunda anlamlı bir etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırma sonucuna göre katılım sağlayan öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının ortalamasının üzerinde olduğu tespit edilmiş ve bu sonucun mesleki kıdem, müdür yetkilik sürecinde deneyimlerin etkisi olduğu gözlenmiştir. Yine müdür yetkili öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının pozitif anlamda etkilenmesi ve tükenmişlik düzeylerinin düşük olmasında hizmet içi eğitim kurs ve seminerlerin etkili olacağı sonucuna varılmıştır.

Görev başlayacak müdür yetkili öğretmenlerin yönetim alanında daha iyi şekilde görev yapabilmeleri ve öğretmen olarak eğitsel anlamda da başarılı olabilmeleri için hizmet içi eğitim faaliyetlerinin içerikleri gözden geçirilmeli ve kırsal bölgelerde çalışan müdür yetkili öğretmenlerin bölge hakkında bilgilendirilmesi, taşra teşkilatı yapısı ve personelinin tanıtılması, okul-aile birliğinin işleyişi, okullardaki resmi yazışmalar nasıl yapılması gerektiği, okul ve çevresindeki kültürel özelliklere ait bilgilendirme yapılması gerektiği ve bu alanlar ile ilgili hizmet içi eğitim kurslarına aktif katılımının sağlanması ve aylık toplantılar ile motivasyon çalışmalarına alınması gerekmektedir.

Birleştirilmiş sınıflı okullardaki yönetim ve eğitim kalitesinin verimli olabilmesi için MEB tarafından komisyonlar oluşturulup öncelikle birleştirilmiş sınıflı okulların yoğun olduğu iller başta olmak üzere bu okullar dâhilinde görev yapan öğretmen ve müdür yetkili öğretmenlerin içerisinde bulunduğu personel grubunda pilot uygulamaların yapılarak sonrasında eğitim müfettişleri ile çözüm önerileri hazırlanmalıdır ve özel rehberlik faaliyetleri sunulmalıdır.

Öğretmen adayları lisans eğitimi aldıkları dönemde müdür yetkili öğretmen olma durumuna göre temel idari işleyiş ve mevzuat hakkında bilgilendirme ve uygun ise uygulamalı derslerinin birleştirilmiş sınıflı okullarda stajyer öğretmen olarak görev yapmaları sağlanmalıdır.

Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin ve diğer öğretmenlerin rehberlik ve teftişleri için farklı denetim modelleri hazırlanmalıdır. Tüm ilkökul düzeyinde istenilen standart matbuların bu okullarda görev yapan idareci ve öğretmenlerden talep edilmesi aşırı iş yoğunluğu ve beraberinde stres getirmekte olup tükenmişlik düzeylerinin artmasına sebep olmaktadır. Bu nedenle hazırlanacak rehberlik ve denetim formlarının birleştirilmiş sınıflı okulların özellikleri göz önüne alınarak hazırlanması gerekmektedir.

Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin motivasyonlarının sağlanması için ödül sisteminin aktif olarak uygulanması sağlanmalıdır. Bu okullarda görev yapan personelin eğitsel, kültürel, sosyal ve sportif alanlardaki katılım oranı

ve imkanı diğer müstakil okul müdürlükleri ile şartlarda olmayıp bu farklılıklar sebebiyle birleştirilmiş sınıflı okullarda başarı kriterlerinin olmaması, müdür yetkili öğretmenlerin başarılarının göz ardı edilmesine sebep olmaktadır. Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan personellere her eğitim- öğretim yılında uygun başarı kriterleri baz alınarak ödüllendirme yapılmalıdır.

Müdür yetkili öğretmen olarak görev yapmanın yasal düzenlemeler ile cazip hale getirilmesi ve idari ve mesleki anlamda tecrübeli öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflı okullarda görev almaları sağlanmalıdır. Böylece okullardaki öğretmen devamlılığı ve tecrübesi yöneticilik ve eğitim boyutlarında olumlu bir katkı sağlayacaktır.

Müdür yetkili öğretmenler ile ilgili bakanlık düzeyindeki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin içerik çeşitliliği ve sayıları arttırılmalıdır. Böylelikle taşra teşkilatlarındaki farkındalık artacak olup bu okullarda görev yapan öğretmenlerin desteklenmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akyıldız, S. (2021). Milli eğitim sisteminin yapısı ve işleyişi. H. Özmen ve D. Ekiz (Ed.), *Eğitime giriş içinde* (s. 320- 334). Ankara: Pegem Akademi.
- Bandura, A. (1977). Öz yeterlilik: Birleştirici bir davranış değişikliği teorisine doğru. *Psikolojik inceleme*, 84(2), 191-215.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy. *Harvard Mental Health Letter*, 13(9), 4-6.
- Betoret, F.D., & Artiga, A.G.(2010). Barriers perceived by teachers at work, coping strategies, self-efficacy and burnout. *The Spanish Journal of Psychology*, 13(2), 637-654.
- Bilir, A. (2008). Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında öğretmen ve öğretim gerçeği. Ankara University, *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 41(2), 1-22.
- Binbaşıoğlu, C. (1999). İlkokuma ve yazma öğretiminin ve alfabe kitaplarının tarihsel gelişimi. *Eğitim ve Bilim*, 24(114), 8-32.
- Bursalıoğlu, Z. (2022). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cordes, C. L., & Dougherty, T. W. (1993). A review and an integration of research on job burnout. *Academy of management review*, 18(4), 621-656.
- Freudenberger, H. J. (1974). Staff burn-out. *Journal of social issues*, 30(1), 159-165.
- Göçer, V. (2014). *Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan problemler: Malatya örneği*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Zirve Üniversitesi, Gaziantep.
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi* (38. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık
- Köklü, N. (2000). Lisans ve lisansüstü öğrencilerinin görüşlerine göre araştırma sürecine yönelik etik olmayan davranışları gösterilme sıklığı ve nedenleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24), 527-542.
- Lunenburg, F.C. (2011). Hedef belirleme motivasyon teorisi. *Uluslararası yönetim, işletme ve yönetim dergisi*, 15(1), 1-6.
- Maslach, C., & Jackson, S.E. (1986). Maslach burnout inventor. Calif.: Consulting Psychologists Press.

Palavan, Ö. ve Göçer, V. (2017). Sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda karşılaştıkları problemler (Malatya il örneği). *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 69-96.

Pehlivan, İ. (2002). *İş yaşamında stres*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Perrewé, P.L., Hochwarter, W.A., Rossi, A.M., Wallace, A., Maignan, I., Castro, S.L., ... & Van Deusen, C.A. (2002). İş stresi ilişkileri evrensel midir? Rol stresörleri, genel öz yeterlilik ve tükenmişliğin dokuz bölgesel bir incelemesi. *Uluslararası Yönetim Dergisi*, 8(2), 163-187.

Redmond, B. F. (2015). *Self-efficacy and social cognitive theory*. <https://wikispaces.psu.edu>

Yücel, C., Yalçın, M. ve Ay, B. (2009). Öğretmenlerin öz-yeterlilikleri ve örgütsel vatandaşlık davranışı. *MANAS Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 221-235.

<http://www.unescoiicba.org>

<http://www.edu.gov.on.ca>